

CIEŁĘCY (39) *ai*

cielęcy (35), **cielęci** *Mącz* (3), *cielęcy a. cielęci* (1).

e jasne.

sg m N *cielęcy, cielęci* (3). $\diamond$ *G* *cielęc(e)go* (1). $\diamond$ *A* *cielęcy* (2). $\diamond$ *I* *cielęcym* (1). $\diamond$ *f G* *cielęcój* (1). $\diamond$ *A* *cielęcą* (8). $\diamond$ *L* *cielęc(e)j* (1). $\diamond$ *n N* *cielęc(e), cielęci(e)* (4). $\diamond$ *G* *cielęcého* (2). $\diamond$ *A* *cielęc(e)* (2). $\diamond$ *I* *cielęcym SienLek* (4), *cielęc(e)m* (1) *RejZwierc.* $\diamond$ *pl G* *cielęcych* (6). $\diamond$ *A subst* *cielęc(e)* (2). $\diamond$ *I* *cielęc(e)mi* (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII (z Cn) – XVIII w.

Przymiotnik od „cielę” ‘potomek krowy’; vitulinus Mącz, Calep, Cn (39): Nie długo fie gowno kurzy/ ktore wcielęcy dupie burzy. *March*¹ A4; Loy też cieleczy z folą starwży, na łtrupy główne pomaga. *FalZioł* IV 13b; W ziemi Chynchital ieft gorá ná ktorey miedzy innemi dziwy ieft też rodzay iálczórek z cielęcemi głowami *BielKron* 269; Offella vitulina, Cielięcie pieczilte. *Mącz* 260d; Vitulinus, Cielęci. *Mącz* 500b; Albo weźmi łzpiku z goleni cielęcych świeżych/ á thego z winem w vcho puść. *SienLek* 71; Warz w wodzie kości álbo gnaty cielęce *SienLek* 84v; Weźmi [...] łzpiku ieleniego y cielęcego drágm siedm’ *SienLek* 117v; Ale gdy możny puchną/ łoy cielęcy zbiałą álbo wárzoną folą vmieszawży zágrzey/ á lethno námázuy. *SienLek* 118v; Weźmi łáyná cielęcého/ á vpal popiół s niego [...] tymże ładzele ná goleni okłáday. *SienLek* 121; Albo weźmi żółci cielęcój/ mirry/ łzáffránu/ á miodu [...] rány łmrodliwe pomázuy *SienLek* 131v; Rdzę żelázná z łoiem cielęcym zmiełzay/ á na páznogcie przykláday. *SienLek* 136, 54, 85, 128v [2 r.], 132 [2 r.], 136 (20); *BudNT Hebr* 9/17; *Calep* 1131b; *WujNT* 300.

W charakterystycznych połączeniach: cielęcy(-a, -e) gnat, goleń, kości (6), krew, łajno (6), łoj (4), szpik, żółć (2).

Wyrażenia: »łopatka cielęca« (1): Y co kolwiek kto chce łpráwić Mułi okráżne połtáwić Y kołaczác nie ofwięćá Aż dáłz łopátkę cielęćá *RejRozpr* E2v.

»mięso cielęce« [*szyk* 3 : 2] (5): Tedy ma rzeczy pożywać odwilzáiácznych y tuczácnych. Iako ieft mięło cielęcze młodyoh wołow *FalZioł* V 32; Ma iadać dobre wołowe mięło vwarzone/ takiełz łkopowe y cielęcze. *FalZioł* V 94v; *Mącz* 500b; *SienLek* 6v, 148.

»cielęca skora« [*szyk* 1 : 1] (2): *FalZioł* IV 50b; Iakob [...] gdy mu miał błogofłáwić Izáák ociec iego/ ofzył ręce łobie w cielęćá łkorę *RejPos* 56v.

»wątrobka cielęca« (2): Poydzielzi też pod wienieć gdzie do pániey Hálki/ Ziełz wątrobkę Cielęćá/ przypláćifz Málmazki. *BielSat* C [*idem*] *BielRozm* 15.

Iron (1):

Wyrażenie: »cielęce baczenie« (1): Nie ozdobiłzli náture ćwiczeniem/ Pewnieć zołtánie s cielęcem baczeniem. *RejZwierc* 221.

Cf [**CIEŁĘTOWY**], **CIOLKOWY**